



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 552/2023
01.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бате Цветковића, Дубравке Дамјановић и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Ђорђа Милићевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Крагујевцу К 486/22 од 05.10.2022. године и Вишег суда у Крагујевцу Кж1 12/23 од 09.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 01.06.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Ђорђа Милићевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Крагујевцу К 486/22 од 05.10.2022. године и Вишег суда у Крагујевцу Кж1 12/23 од 09.03.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу К 486/22 од 05.10.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. став 1. КЗ за које му је изречена условна осуда тако што му је суд утврдио казну затвора у трајању од 4 (четири) месеца и истовремено одредио да се утврђена казна затвора неће извршити, ако окривљени у року проверавања од 1 (једне) године од правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Окривљени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка ближе одређене у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу Кж1 12/23 од 09.03.2023. године делимичним усвајањем жалбе Основног јавног тужиоца у Крагујевцу преиначена је пресуда Основног суда у Крагујевцу К 486/22 од 05.10.2022. године, којом је окривљени оглашен кривим због кривичног дела угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. став 1. КЗ тако што је Виши суд у Крагујевцу окривљеном АА изрекао меру безбедности забране управљања моторним возилом „Б“ категорије у трајању од 3 (три) месеца, рачунајући од дана правноснажности пресуде. У преосталом делу, жалба

Основног јавног тужиоца у Крагујевцу, и жалба браниоца окривљеног АА у целости, одбијене су као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Ђорђе Милићевић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреда кривичног закона из члана 439 тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, преиначи у целини побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или укине у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду и нареди да се нови поступак одржи „пред потпуно измењеним већем и да на седницу већа на основу члана 488. став 2. ЗКП позове браниоца окривљеног“.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Ђорђе Милићевић, захтев за заштиту законитости подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП истичући да се побијане пресуде заснивају на доказу на којем се по одредбама Законика о кривичном поступку не могу заснивати.

Као незаконит доказ на којем се заснива пре свега побијана првостепена пресуда, бранилац означава исказ сведока-оштећене ББ, који је прибављен супротно одредби 300. став 1. и 6. ЗКП јер јавни тужилац није упутио позив окривљеном и његовом браниоцу да присуствују њеном испитивању, а није постојало ни претходно одобрење судије за претходни поступак за предузимање ове доказне радње. Исказ сведока-оштећене ББ, која је према наводима захтева у међувремену засновала ванбрачну заједницу са окривљеним, незаконит је и из разлога што је суд у поновном поступку није позвао на главни претрес, што је био предлог одбране, и поучио је о могућности да буде ослобођена од дужности сведочења, у смислу члана 94. ЗКП. Према мишљењу браниоца, суд је био у обавези да сведока-оштећену током поновног поступка позове на главни претрес и поучи је о праву из члана 94. ЗКП, а како то није учинио суд је услед повреда закона из члана 300. став 1. и 6 ЗКП и члана 94. ЗКП, записнике о њеном испитивању морао издвојити из списка предмета као незаконите доказе.

Одредбом члана 300. став 1. ЗКП прописано је, поред осталог, да је јавни тужилац дужан да осумњиченом и његовом браниоцу упути позив, а оштећеног обавести о времену и месту испитивања сведока и вештака, док је ставом 6. истог члана прописано да ако позив осумњиченом и његовом браниоцу није достављен у складу са одребама овог законика, односно ако се истрага води против непознатог учиниоца, јавни тужилац може предузети испитивање сведока или вештака само по претходном одобрењу судије за претходни поступак.

Из списка предмета произлази да је јавни тужилац испитао сведока-оштећену ББ дана 03.03.2021. године, без претходног упућивања позива окривљеном и његовом браниоцу, што је супротно одредби члана 300. став 1. ЗКП. Међутим, сведок-оштећена ББ испитана је и на главном претресу од 21.06.2021. године у присуству окривљеног АА и његовог браниоца, када је дала свој исказ и одговарила на питања јавног тужиоца и браниоца окривљеног, чиме је обезбеђена контрадикторност у извођењу доказа и право на одбрану окривљеног, па је суд био овлашћен да њен исказ цени и користи га као доказ. При томе, побијана првостепена пресуда се не заснива искључиво на исказу сведока-оштећене ББ јер је суд њен исказ прихватио само у делу који је потврђен другим доказима изведеним у законито спроведеном поступку-одбраном окривљеног и налазима и мишљењима судских вештака, чиме је њен исказ законит доказ – по начину прибављања и по садржају, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП оцењени као неосновани.

Одредбом члана 94. став 1. тачка 1) ЗКП, прописано је да је од дужности сведочења ослобођено лице са којим окривљени живи у браку, ванбрачној и другој трајној заједници живота.

Брак, ванбрачна заједница и друга трајнија заједница живота, према цитираној законској одредби, треба да постоје у време када сведок даје исказ.

Према стању у списима, сведок-оштећена ББ у време давања исказа пред јавним тужиоцем-03.03.2021. године и првостепеним судом-21.06.2021. године, није била у ванбрачној заједници са окривљеним, па самим тим није имала својство привилегованог сведока. Током поновног поступка, на главном претресу од 05.10.2022. године окривљени је допунио своје личне податке наводима да је засновао ванбрачну заједницу, без давања података о идентитету свог ванбрачног партнера. На истом главном претресу, бранилац окривљеног ставио је предлог да се поново испита сведок-оштећена ББ ради „детаљнијег изјашњавања како је дошло до повреде“, а суд је наведени доказни предлог одбио јер је оштећена већ испитана на предложене околности.

Право суда да цени целисходност извођења сваког доказа појединачно није ограничено правом окривљеног или његовог браниоца да предлажу доказе, па одбијање предлога одбране да се поново испита сведок-оштећена, по оцени Врховног суда, а супротно наводима захтева, не представља поступање супротно одредби члана 94. ЗКП.

О свему наведеном изјаснио се и другостепени суд, одлучујући о жалби браниоца окривљеног којом је указивано на исту повреду закона, па је одбијајући жалбене наводе као неосноване, на страни 3 у ставу трећем образложења своје пресуде, изнео јасне и довољне разлоге због чега налази да није реч о привилегованом сведоку и правилно закључио да исказ сведока-оштећене ББ не представља незаконит доказ. Ове разлоге Врховни суд прихвата као правилне, те у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП на исте упућује.

Из изнетих разлога, Врховни суд налази да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Бранилац окривљеног захтев за заштиту законитости подноси и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, које у смислу одредбе члана 485 став 4. ЗКП представљају законом дозвољене разлоге за подношење овог ванредног правног лека. Наведене повреде кривичног закона бранилац образлаже анализирајући исказ сведока-оштећене и друге доказе које је суд извео и ценио.

На описан начин бранилац окривљеног оспорава и полемиче са чињеницама утврђеним у правноснажним пресудама и указује на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, дакле указује на повреду закона из члана 440. ЗКП затим и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, коју у захтеву и сам наводи, а у чије разматрање се Врховни суд није упуштао јер наведене повреде закона не представљају законом прописане разлоге због којих окривљени преко браниоца могу поднети захтев за заштиту законитости.

Из свих изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Ђорђа Милићевића, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић